

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul-șef în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

*Caramalac Ivan Xxxxx, născut la 28.01.1989,
originar și domiciliat în or. Xxxxx, str. Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 26.02.2019 – 28.06.2019;

2. instanța de apel: 07.08.2019 – 05.09.2019;

3. instanța de recurs: 09.01.2020 – 13.05.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 28 iunie 2019, Caramalac Ivan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal cu aplicarea pedepsei sub formă de 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal s-a suspendat condiționat pedeapsa penală pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 90 alin. (6) Cod penal, s-a obligat inculpatul Caramalac Ivan să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului de probațiune; c¹) să participe la un program special de tratament sau consiliere în vederea reducerii comportamentului violent; f) să participe la programe probaționale.

S-a respins ca neîntemeiată cererea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 768 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Caramalac Ivan la data de 19 august 2018, aproximativ la orele 23.00, aflându-se în ograda domiciliului său amplasat în or.

Xxxxx, str. Xxxxx, unde locuiește cu Gaziev Anna și copii acesteia, a inițiat un conflict cu fostul soț al Annei Gaziev, Bacarji Roman, cu scopul cauzării leziunilor corporale, intenționat i-a aplicat lovituri lui Bacarji Roman, cu o sulă metalică, pe diferite părți ale corpului, îndeosebi în regiunea cutiei toracice, pricinuindu-i plăgi înțepate a cutiei toracice, cu penetrare din stânga soldată cu hemotorace din stânga care prezintă pericol pentru viață și care conform raportului de expertiză judiciară nr. xxxxx din 31 octombrie 2018 se califică ca vătămare gravă.

Astfel, prin acțiunile sale Caramalac Ivan a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal conform indicilor: „vătămarea intenționată gravă a integrității corporale care este periculoasă pentru viață”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r-nului Taraclia, Sergiu Lefter, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, în partea refuzului din partea instanței de judecată de a încasa de la Caramalac Ivan în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 768 lei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în acest sens prin care a incasa în beneficiul statului de la Caramalac Ivan cheltuielile de judecată pe prezenta cauză penală în mărime de 768 lei.

3.1. În argumentarea cererii de apel au fost invocate următoarele motive:

Decizia instanței de a refuza în satisfacerea cererii procurorului privind încasarea de la inculpatul Caramalac Ivan a cheltuielilor judiciare în mărime de 768 lei - costul examinării și expertizelor judiciare medico-legală pe motiv, că acestea au fost petrecute pentru a demonstra vinovăția inculpatului, obligație ce-i revine statului, a considerat-o că este una neîntemeiată și pasibilă anulării din următoarele motive:

Potrivit normelor procesuale, în vigoare, cheltuielile judiciare în procesul penal reprezintă cheltuielile apărute în cadrul procesului penal necesare pentru efectuarea actelor de procedură, administrarea probelor, conservarea mijloacelor materiale de probă, asistența juridică garantată de stat, precum și orice alte cheltuieli prevăzute de art. 227 Cod de procedură penală.

Temeiul suportării cheltuielilor judiciare de către inculpat își are izvorul în activitatea infracțională a inculpatului. În cadrul unui proces penal, statul este titularul acțiunii penale, fiind primul interesat în tragerea la răspundere penală a celor care au încălcat legea penală. Astfel, involuntar acesta suportă cheltuieli considerabile pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Conform legislației în vigoare, cheltuielile judiciare pot fi recuperate de la inculpat, conform prevederilor art. 229 Cod de procedură penală, după finalizarea procedurii de examinare judiciară. În cadrul procesului penal, inculpatul aflat în culpă infracțională poate fi

obligat să suporte în principal și integral cheltuielile judiciare a declanșat un proces de judecată.

Astfel, în caz de condamnare, întrucât s-a stabilit vinovăția inculpatului, ultimul poate fi obligat de a plăti toate cheltuielile efectuate de către stat de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare, cu excepția sumelor plătite interpretilor, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare .

În cazul lui Caramalac Ivan ordonator al examinării și expertizelor menționate a fost organul de urmărire penală ca reprezentant al statului, care la rândul său a achitat aceste expertize din contul său fapt care este stipulat în art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14.04.2016 "Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar " și respectiv fără a fi achitate aceste expertize nu se eliberează ordonatorului de expertiză, dar totodată conform prevederilor art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sînt suportate de

Respectiv, statul este în drept de a-și recupera cheltuielile suportate pentru achitarea examinării și expertizelor menționate de la persoana care a săvîrșit infracțiunea și este recunoscută vinovată de săvîrșirea acestei infracțiuni prin sentința instanței de judecată, adică de la persoana care a fost generator al acestor cheltuieli odată ce a săvîrșit infracțiunea și a impus staul non voles să suporte aceste cheltuieli pentru a desfășura urmărirea penală și a-i demonstra vina.

În cadrul examinării cauzei în fond și în cadrul urmăririi penale nu au fost stabilite careva circumstanțe din cele menționate mai sus ce ar demonstra faptul că asupra inculpatului Caramalac Ivan pot fi aplicate prevederile alin. (3) art. 229 Cod de procedură penală. Caramalac Ivan personal nu a cerut să fie scutit de suportarea acestor cheltuieli pe motivele stipulate în art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 septembrie 2019, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, examinând sentința atacată în raport cu actele și lucrările dosarului, prin prisma criticilor formulate, precum și din oficiu sub toate aspectele de fapt și de drept, conform dispozițiilor art. art. 414-418 Cod de procedură penală, a constatat că apelul declarat este nefondat și pasibil de a fi respins.

Cu referire la cele expuse, la caz s-a reținut că, raportul de constatare nr.201811D0287 din 25 septembrie 2018 la suma de 320 lei (f.d. 18-19); raportul de expertiză judiciară 201811D0360 din 31 octombrie 2018 (f.d. 65-66) la suma de 320 lei; raportul de constatare nr. 201811P0609

din 22 august 2018 (f.d. 14) la suma de 28 lei, au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Mai mult, potrivit art. 75, alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016 (M.O. nr. 157-162/316 din 10.06.2016), se stipulează că, (3) în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

În această ordine de idei, instanța de apel a constatat faptul că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

Respectiv, argumentele procurorului că statul pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care urmează a fi recuperate din contul inculpatului, urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Cât privește argumentul procurorului că, reieșind din art. 229 Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, este neîntemeiat, or, efectuarea expertizelor în cauză și cheltuielile legate de extrădare ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate să încadreze juridic corect acțiunile inculpatului Caramalac Ivan și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior, în instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul-șef în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care, indicând temeiul prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând argumente identice celor invocate în cererea de apel.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dacă hotărârea

atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 4.1* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea hotărârii, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, astfel că instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale a statuat că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.* din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel,

invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar este lipsită de orice temei legal.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul-șef în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Caramalac Ivan Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **23 iunie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana